

Explicaziuns

In attestat per differents tips da scola

L'attestat che vegn edì dal departament è obligatori per las scolas popularas e spezialas. Per las scolas spezialas è pussaivlas adattaziuns a la situaziun respectiva.

Explicaziuns generalas

Almain a la fin da mintga onn da scola vegn dà u in attestat commentà u in attestat da notas. L'attestat infurmescha davart il stadi actual da la cumpetenzza da la materia sco er dal cumportament d'emprender e da lavurar e dal cumportament social. A la fin dal segund semester da mintga classa vegn prendida ina decisiun da promoziun. Quella sa basa sin in giudicat cumplessiv che resguarda la cumpetenzza da la materia sco er il cumportament d'emprender, da lavurar ed il cumportament social da la scolara resp. dal scolar durant l'entir onn da scola.

Il giudicat da la cumpetenzza da la materia exprima co che las pretensiuns fundamentalas èn vegnidas cuntanschidas. Pretensiuns fundamentalas vegnan numnadas quellas enconuschientschas ed abilitads ch'èn necessarias per pudair emprender ed avanzar cun success en la classa superiura dal tip da scola correspondent.

Las constataziuns davart il cumportament d'emprender e da lavurar e davart il cumportament social descrivan il cumportament general da la scolara u dal scolar.

Models dal stgalim superiur

Model A (scola secundara e scola reala separadas):

La scola reala e la scola secundara vegnan manadas separadamain en tut ils roms.

Model B (model cooperativ):

La scola reala e la scola secundara vegnan manadas separadamain per las linguas che vegnan purschidas sco roms obligatoris e per la matematica. Ultra da quai datti dentant differentas pussaivladads da collavuraziun che pon cumpigliar er purschidas d'instrucziun che maschaidan ils differents tips en singuls roms.

Model C (model da nivel):

La scola reala e la scola secundara vegnan manadas sco classas da nivel per ils roms d'elecziun inditgads correspondentamain sco er per ils roms obligatoris en il sector da linguas e matematica. L'instrucziun dals ulteriurs roms succeda en la classa reala respectivamain en la classa secundara oriunda (q.v.d. en la "classa da tschep"). Las classas da nivel acceptan scolaras e scolaras da domaduas classas da tschep. Da princip partan ins da dus nivels, ma er repartiziuns en trais stgalims da nivel èn pussaivlas.

Dus stgalims:

- nivel I: nivel cun pretensiuns fundamentalas
- nivel II: nivel cun pretensiuns pli grondas + nivel cun pretensiuns fitg grondas

Trais stgalims:

- nivel I: nivel cun pretensiuns fundamentalas
- nivel IIa: nivel cun pretensiuns pli grondas
- nivel IIb: nivel cun pretensiuns fitg grondas

Giudicat da la cumpetenzza da la materia en notas

6 = fitg buna prestaziun
5 = buna prestaziun
4 = prestaziun suffizienta

3 = prestaziun insufficienta
2 = flaivla prestaziun
1 = fitg flaivla prestaziun

I pon er vegnir dadas valurs intermediaras en mesas notas.

Giudicat da la cumpetenzza da la materia en plets

- surpassà las pretensiuns fundamentalas
- cuntanschi las pretensiuns fundamentalas
- cuntanschi parzialmain las pretensiuns fundamentalas
- betg cuntanschi las pretensiuns fundamentalas

Giudicat dal cumportament d'emprender, da lavurar e dal cumportament social

Tant tar l'attestat da notas sco er tar l'attestat commentà vegnan giuditgads ils criteris ch'èn fixads per il cumportament d'emprender, da lavurar e per il cumportament social sco suonda:

- bun = giudicat per il cas regular
- fitg bun = divergenza extraordinaria en il senn positiv
- sufficient = divergenza en il senn negativ
- insufficient = divergenza extraordinaria en il senn negativ

Suttascripziun da l'attestat

Las personas cun la pussanza dals geniturs resp. la represchentanza legala han da confermar l'invista da l'attestat cun lur suttascripziun. La suttascripziun na signifitgescha betg automaticamain ch'ins giaja d'accord cun il giudicat e cun la decisiun da promoziun.

Indicaziun dals meds legals

Las personas cun la pussanza dals geniturs resp. la represchentanza legala pon contestar en scrit la decisiun da promoziun, dentant betg singuls giudicats, aifer 10 dis dapi la comunicaziun en scrit tar l'inspecturat da scola competent.